

TEORIA

PROGRAMACIÓ CIENTÍFICA

T3

Estructures de control

Estructures de control

Què són?

- Les instruccions dels algorismes s'executen de forma **seqüencial** (i.e., una després de l'altra)

```
const ... fconst
var ... fvar
inici
    escriure ("Introdueix el valor del radi:");
    llegir (radi);
    perim := 2 * PI * radi;
    escriure ("El perímetre és ", perim);
    area := PI * radi * radi;
    escriure ("L'àrea és ", area);
...
```

Seqüència
d'instruccions

Estructures de control

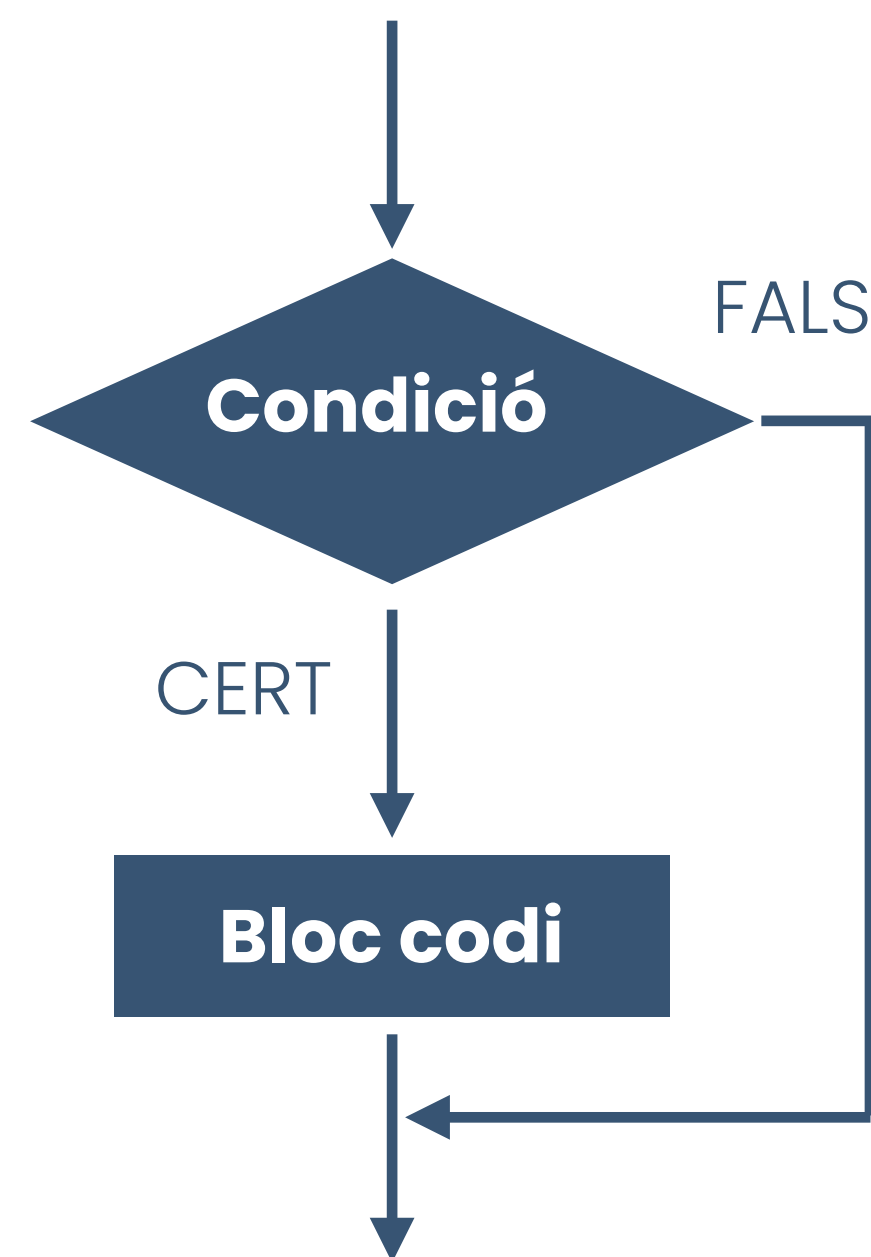
Què són?

- Les instruccions dels algorismes s'executen de forma **seqüencial** (i.e., una després de l'altra)
- La programació estructurada disposa de blocs que permeten controlar el flux d'execució. Són les **estructures de control**:

Estructures de control

Què són?

- Les instruccions dels algorismes s'executen de forma **seqüencial** (i.e., una després de l'altra)
- La programació estructurada disposa de blocs que permeten controlar el flux d'execució. Són les **estructures de control**:
  - El **condicional** o selecció és una estructura de control que permet l'execució d'instruccions segons si es compleixen o no unes condicions.

Estructura condicional

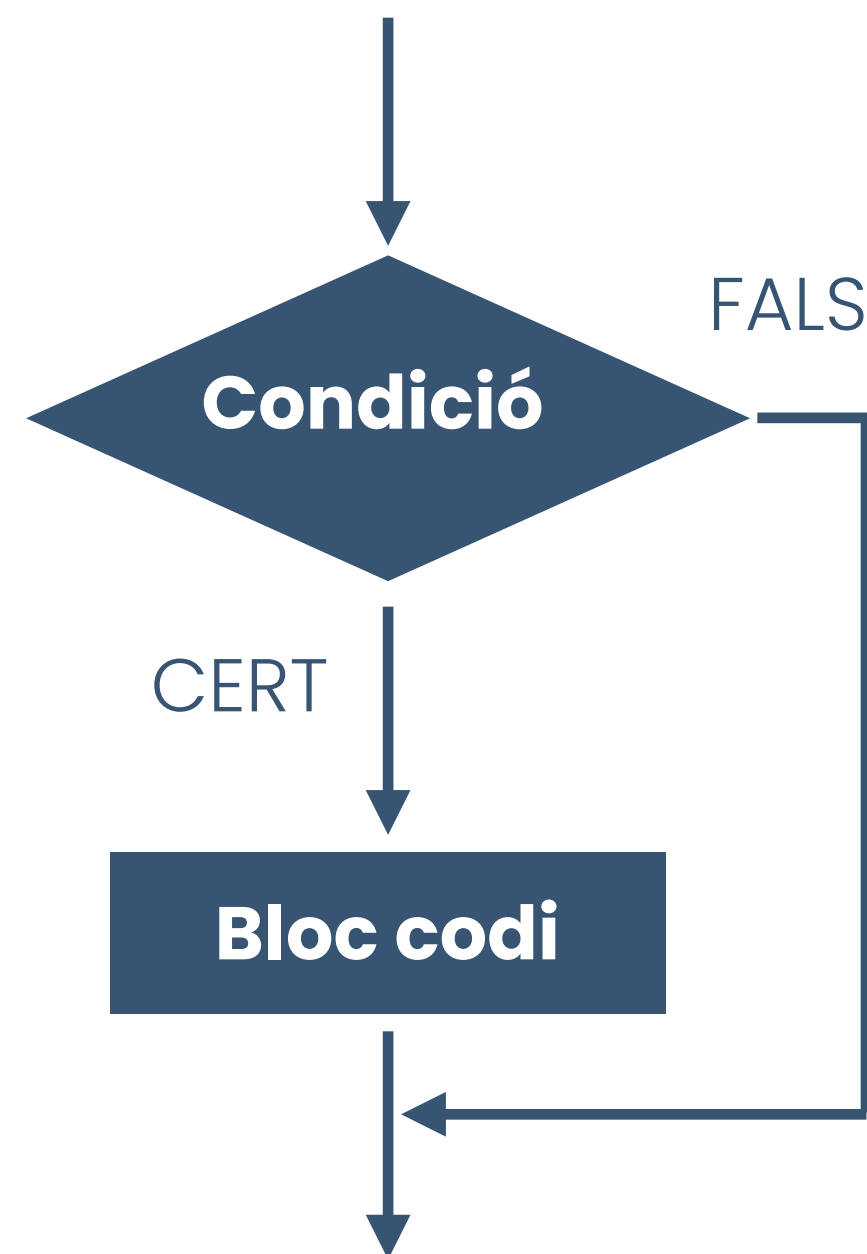
- Tipus:
  - Condicional simple
  - Condicional doble
  - Condicionals anidats
  - Condicional múltiple

Estructures de control

Què són?

- Les instruccions dels algorismes s'executen de forma **seqüencial** (i.e., una després de l'altra)
- La programació estructurada disposa de blocs que permeten controlar el flux d'execució. Són les **estructures de control**:

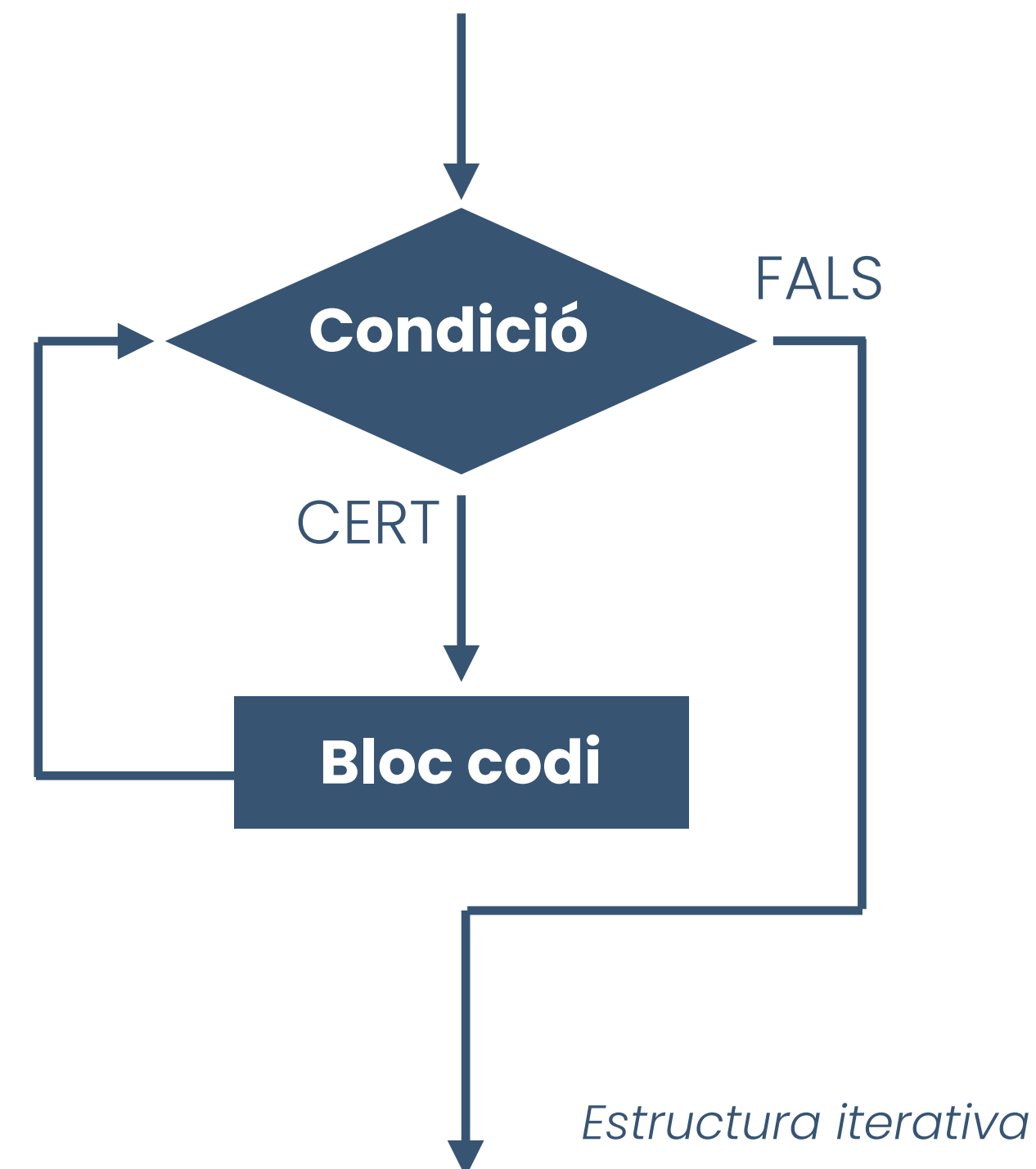
- El **condicional** o selecció és una estructura de control que permet l'execució d'instruccions segons si es compleixen o no unes condicions.

Estructura condicional

- Tipus:
  - Condicional simple
  - Condicional doble
  - Condicionals anidats
  - Condicional múltiple

- El **bucle** (o iteració o loop) permet executar instruccions un determinat nombre de vegades o mentre es compleixi una condició.

Estructura iterativa

CONDICIONALS

Conditionals

Conditional simple

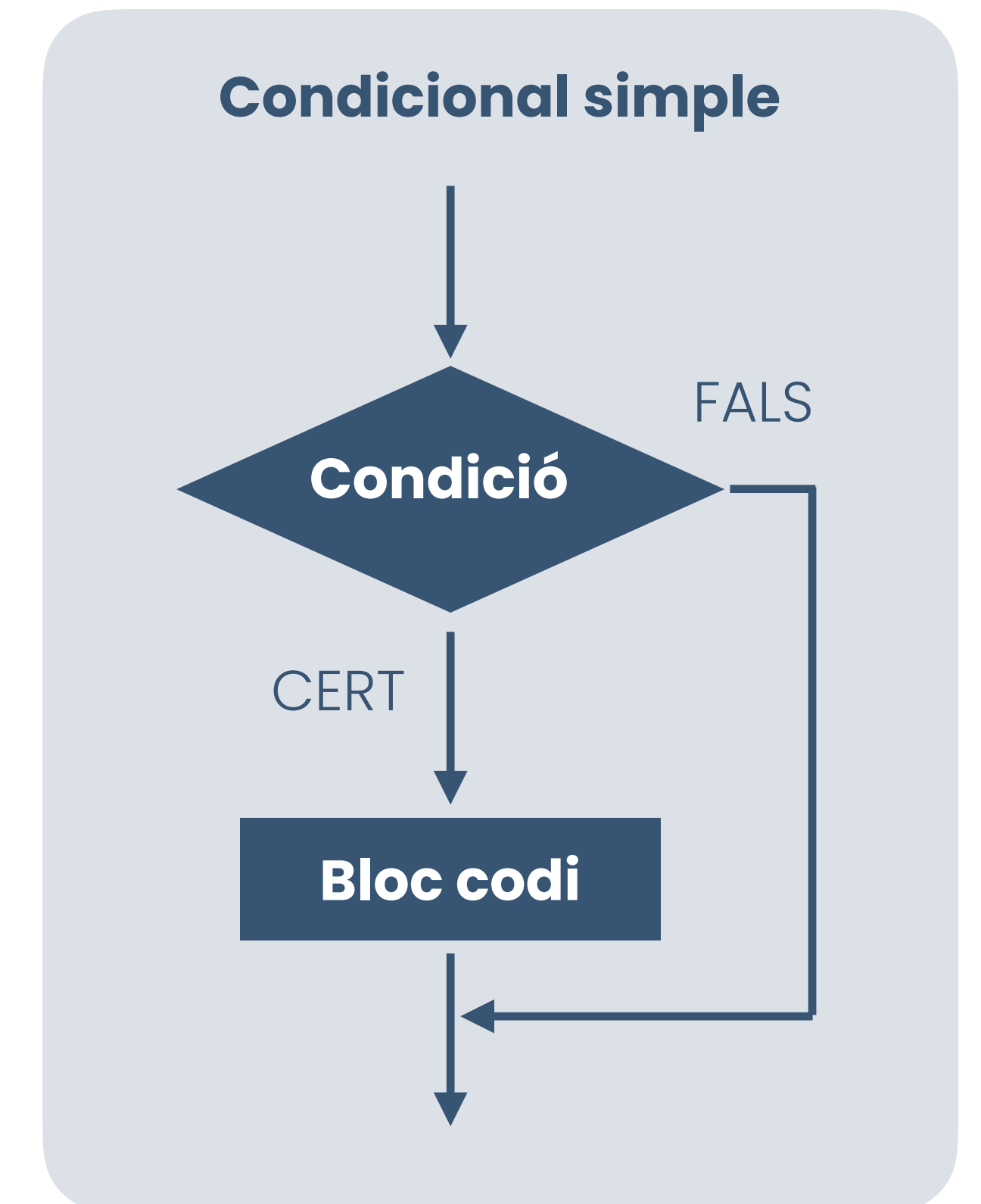
- Els conditionals permeten controlar l'execució de sentències a partir de l'avaluació de condicions.
- Pseudocodi del condicional simple:

```
si (condició) llavors  
    instrucció1;  
    instrucció2;  
    ...  
fsi  
... 
```

La condició és una expressió lògica.

Si es compleix la condició
s'executen aquestes
instruccions.

Si no es compleix la condició,
se salta a aquest punt de
l'algorisme.

Conditionals

Conditional **simple**

- Exemple: Dissenya un algorisme per a obtenir el valor absolut d'un nombre enter introduït per teclat
  - Nota: sense fer servir la funció "valor absolut", com calculem el valor absolut d'un nombre enter?

```
algorisme valor_absolut és
inici
    Obtenir valor
    Calcular valor absolut
    Mostrar resultat
falgorisme
```


Conditionals

Conditional **simple**

- Exemple: Dissenya un algorisme per a obtenir el valor absolut d'un nombre enter introduït per teclat
  - Nota: sense fer servir la funció "valor absolut", com calculem el valor absolut d'un nombre enter?

```
algorisme valor_absolut és
inici
    Obtenir valor
    Calcular valor absolut
    Mostrar resultat
falgorisme
```

Solució

```
algorisme valor_absolut és
var x: enter; fvar
inici
    escriure ("Introdueix el nombre");
    llegir(x);
    si (x < 0) llavors
        x := -x;
    fsi
    escriure ("El valor absolut és ", x);
falgorisme
```

Condicionals

Condicional **doble**

- En el condicional doble, si no es compleix la condició, també executem un bloc de codi.
- Pseudocodi del condicional doble:

```
si (condició) llavors  
    instrucció1;  
    instrucció2;  
    ...  
sino  
    instrucció3;  
    instrucció4;  
    ...  
fsi  
...
```

Noteu com fem ús de la **indentació**. Millora la llegibilitat del pseudocodi (i del codi en els llenguatges de programació).

Si no es compleix la condició, s'executaran aquestes instruccions alternatives. Noteu que utilitzem 'sino' com a contracció de 'si no' en pseudocodi. En algunes fonts hi trobareu 'altrament'

Condicionals

Condicional **doble**

- En el condicional doble, si no es compleix la condició, també executem un bloc de codi.
- Pseudocodi del condicional doble:

```
si (condició) llavors
```

```
    Codi A
```

```
    ...
```

```
sino
```

```
    Codi B
```

```
    ...
```

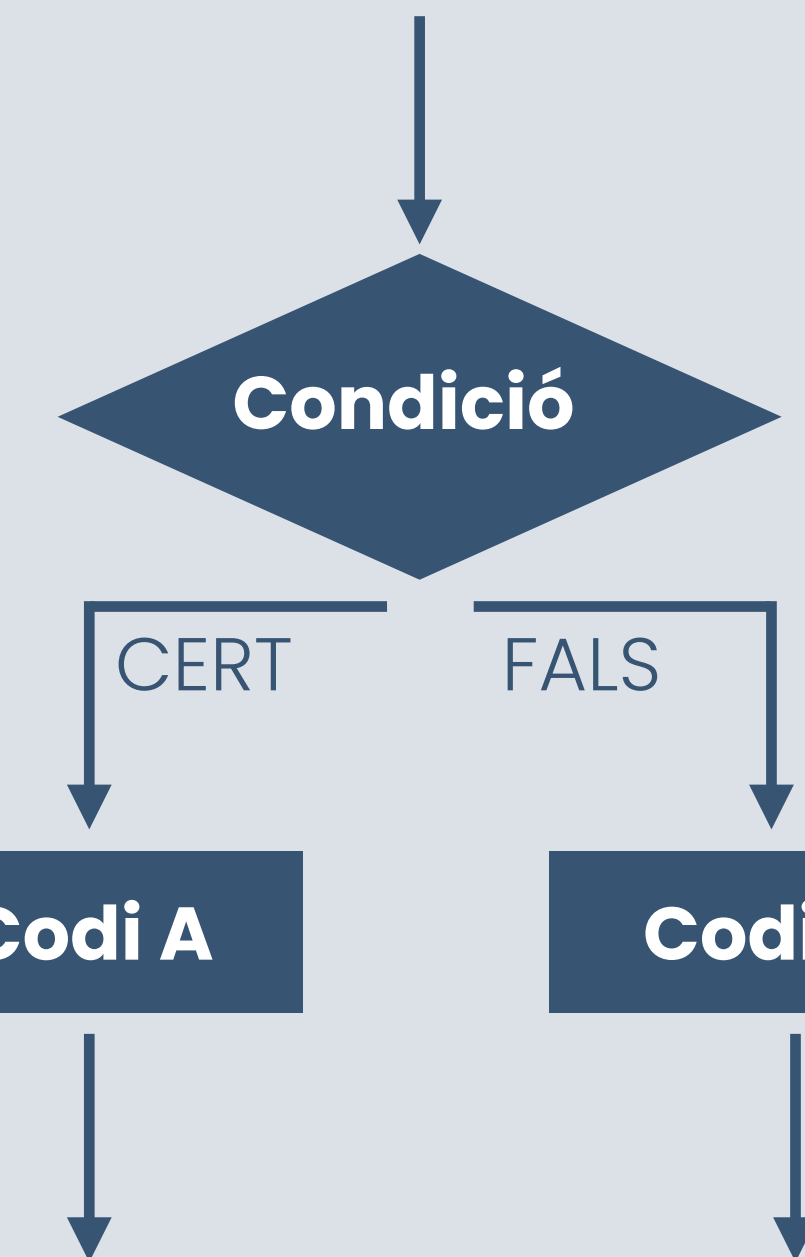
```
fsi
```

```
...
```

Noteu com fem ús de la **indentació**. Millora la llegibilitat del pseudocodi (i del codi en els llenguatges de programació).

Si no es compleix la condició, s'executaran aquestes instruccions alternatives. Noteu que utilitzem 'sino' com a contracció de 'si no' en pseudocodi. En algunes fonts hi trobareu 'altrament'

Condicional doble

Conditionals

Conditional **doble**

- **Exemple:** dissenya un algorisme que indiqui si dos valors introduïts per teclat són divisibles entre ells o no.

Conditionals

Conditional **dobble**

- **Exemple:** dissenya un algorisme que indiqui si dos valors introduïts per teclat són divisibles entre ells o no.

Solució I

```
algorisme divisible és
    var x, y : enter; fvar
inici
    escriure("Introdueix un nombre enter:");
    llegir(x);
    escriure("Introdueix un altre nombre enter:");
    llegir(y);
    si (x mod y = 0) llavors
        escriure("Són divisibles");
    sino
        escriure("No són divisibles");
    fsi
falgorisme
```

Conditionals

Conditional **doble**

- **Exemple:** dissenya un algorisme que indiqui si dos valors introduïts per teclat són divisibles entre ells o no.

Solució I

```
algorisme divisible és
    var x, y : enter; fvar
inici
    escriure("Introdueix un nombre enter:");
    llegir(x);
    escriure("Introdueix un altre nombre enter:");
    llegir(y);
    si (x mod y = 0) llavors
        escriure("Són divisibles");
    sino
        escriure("No són divisibles");
    fsi
falgorisme
```

Solució II (guardant en booleà)

```
algorisme divisible és
    var x, y: enter;
    divisible: booleà; fvar    $ Podem desar si és divisible en un
                                $ booleà per usar-ho més endavant
inici
    escriure("Introdueix un nombre enter:");
    llegir(x);
    escriure("Introdueix un altre nombre enter:");
    llegir(y);
    si (x mod y = 0) llavors divisible := cert;
    sino divisible := fals;
    fsi
    si (divisible) llavors escriure("Són divisibles");
    sino escriure("No són divisibles");
    fsi
falgorisme
```

Conditionals

Conditional **doble**

- **Exemple II:** Donada una lletra minúscula (i sense accent ni dièresi) introduïda per teclat, s'indiqui si és vocal o consonant.

```
algorisme vocal_consonant és  
var  
    ll: caràcter;  
fvar  
inici  
    escriure ("Introdueix una lletra minúscula i sense accent ni  
dièresi");  
    llegir (ll);  
  
falgorisme
```

Conditionals

Conditional **doble**

- **Exemple II:** Donada una lletra minúscula (i sense accent ni dièresi) introduïda per teclat, s'indiqui si és vocal o consonant.

```
algorisme vocal_consonant és  
var  
    ll: caràcter;  
fvar  
inici  
    escriure ("Introdueix una lletra minúscula i sense accent ni  
dièresi");  
    llegir (ll);  
    si (ll='a' o ll='e' o ll='i' o ll='o' o ll='u') llavors  
        escriure ("És una vocal");  
    sino  
        escriure ("És una consonant");  
    fsi  
falgorisme
```


Condicionals

Condicionals **anidats**

- Podem incloure estructures condicionals dins d'altres estructures condicionals.

```
si (condició) llavors
```

Codi A

```
sino
```

```
  si (condició2) llavors
```

Codi B

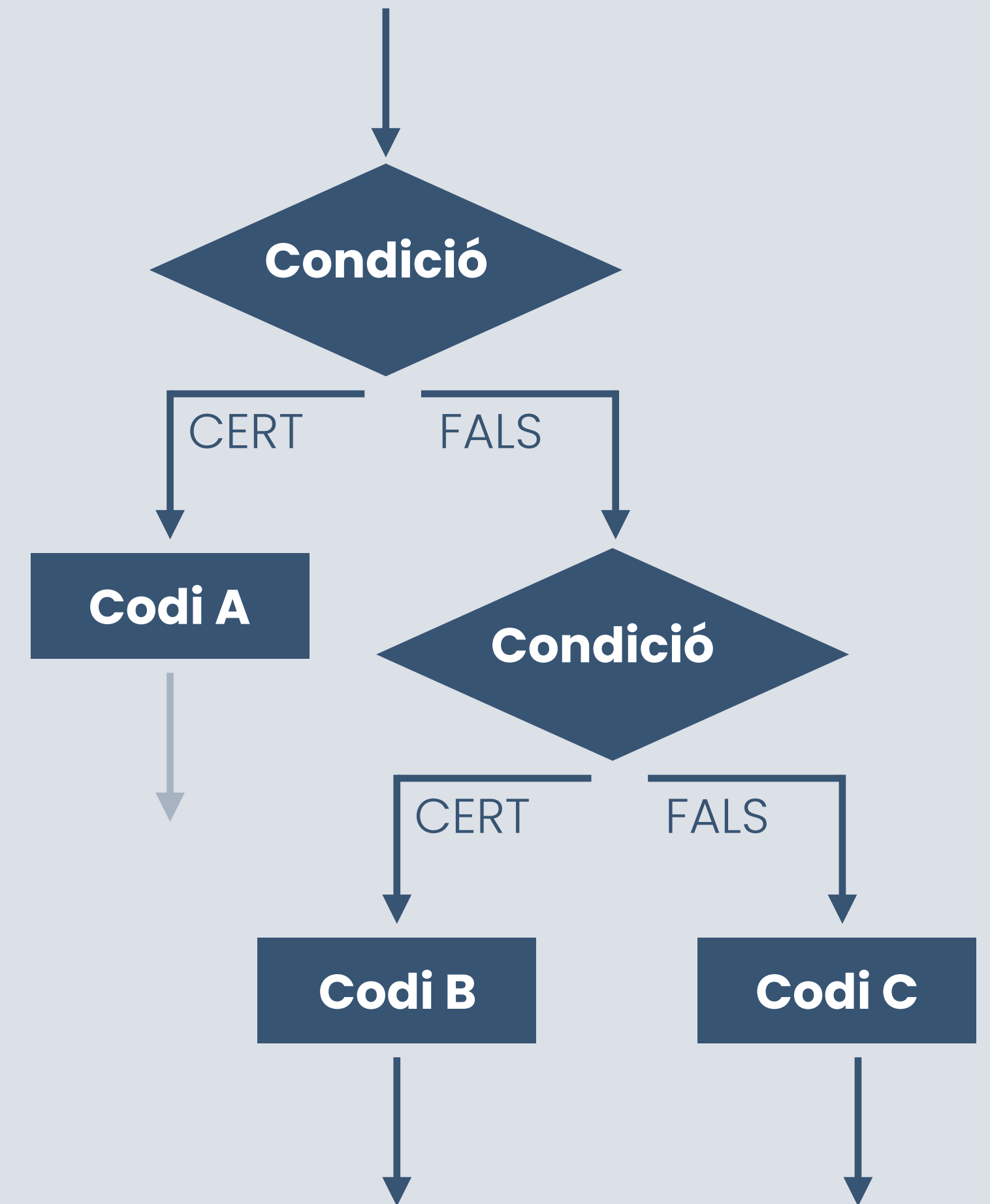
```
sino
```

Codi C

```
fsi
```

```
fsi
```

Condicional **anidat**

Conditionals

Conditionals **anidats**

- Podem incloure estructures condicionals dins d'altres estructures condicionals.
- **Exemple:** Donat un numerador i un denominador, escriu un algorisme que indiqui si el resultat de la fracció és major, menor o igual a 1.

```
algorisme resultat_fracció és  
var   num, den: enter; fvar  
inici  
    escriure ("Introdueix el numerador");  
    llegir (num);  
    escriure ("Introdueix el denominador");  
    llegir (den);
```

```
falgorisme
```

Condicionals

Condicionals **anidats**

- Podem incloure estructures condicionals dins d'altres estructures condicionals.
- **Exemple:** Donat un numerador i un denominador, escriu un algorisme que indiqui si el resultat de la fracció és major, menor o igual a 1.

```
algorisme resultat_fracció és
var   num, den: enter; fvar
inici
    escriure ("Introdueix el numerador");
    llegir (num);
    escriure ("Introdueix el denominador");
    llegir (den);
    si (num = den) llavors escriure ("Igual a 1");
    sino
        si (num < den) llavors escriure ("Menor que 1");
        sino escriure ("Major que 1");
    fsi
fsi
falgorisme
```

Condicionals

Condicionals múltiples (**sino si**)

- Si tenim més d'una condició podem fer servir l'estructura "si", posant més casos amb "sino si"

```
si (condició) llavors
    instruccions1;
sino si (condició2) llavors
    instruccions2;
sino si (condició3) llavors
    instruccions3;
sino
    instruccions4;
fsi
```

```
si (condició) llavors
    Codi A
sino si (condició2) llavors
    Codi B
sino si (condició 3) llavors
    Codi C
sinó
    Codi D
fsi
```


Condicionals

Condicionals múltiples (**sino si**)

- Si tenim més d'una condició podem fer servir l'estructura "si", posant més casos amb "sino si"

```
si (condició) llavors
    instruccions1;
sino si (condició2) llavors
    instruccions2;
sino si (condició3) llavors
    instruccions3;
sino
    instruccions4;
fsi
```

- **L'exemple anterior:**

Donat un numerador i un denominador, escriu un algorisme que indiqui si el resultat de la fracció és major, menor o igual a 1.

És més normal escriure'l amb una instrucció "sino si".

```
si (num = den) llavors
    escriure("Igual a 1");
sino si (num < den) llavors
    escriure("Major que 1");
sino
    escriure("Menor que 1");
fsi
```

Condicionals

Condicionals múltiples (**switch**)

- Si hem d'avaluar un condicional (numèric/caràcter) amb moltes opcions, podem fer servir una estructura de condicional múltiple (o switch)

```
opció (expressió)
    valor1: instrucció1;
        instrucció2;
    ...
    valor2: instrucció3;
        instrucció4;
    ...
    altre cas: instrucció5;
        instrucció6;
    ...
fopció
```

Podem usar la instrucció **opció** quan avaluem com a expressió un nombre o un caràcter.

Els diferents **valors** que pot prendre l'expressió, faran executar les diferents seqüències d'instruccions.

Si l'expressió té un valor no contemplat, s'executaran les instruccions dins d'"altre cas".

Sempre és més fàcil usar el condicional múltiple que moltes estructures si/sino, amb les quals seria fàcil equivocar-se.

Conditionals

Condicionals múltiples (switch)

- **Exemple:** Donat un número de l'1 al 7 introduït per teclat, dir a quin dia de la setmana es correspon.

```
algorisme dia_setmana és
var x: enter; fvar
inici
    escriure("Introdueix un nombre (1..7)");
    llegir(x);
```

falgorisme

Conditionals

Conditionals múltiples (**switch**)

- **Exemple:** Donat un número de l'1 al 7 introduït per teclat, dir a quin dia de la setmana es correspon.

```
algorisme dia_setmana és
var x: enter; fvar
inici
    escriure("Introdueix un nombre (1..7)");
    llegir(x);
    opció (x)
        1: escriure("Dilluns");
        2: escriure("Dimarts");
        ...
        6,7: escriure("Cap de setmana"); $ Tractem dues opcions
    altre cas: escriure("Valor no vàlid");
    fopció
falgorisme
```


Conditionals

Conditionals múltiples (**switch**)

Què fa aquest algorisme?

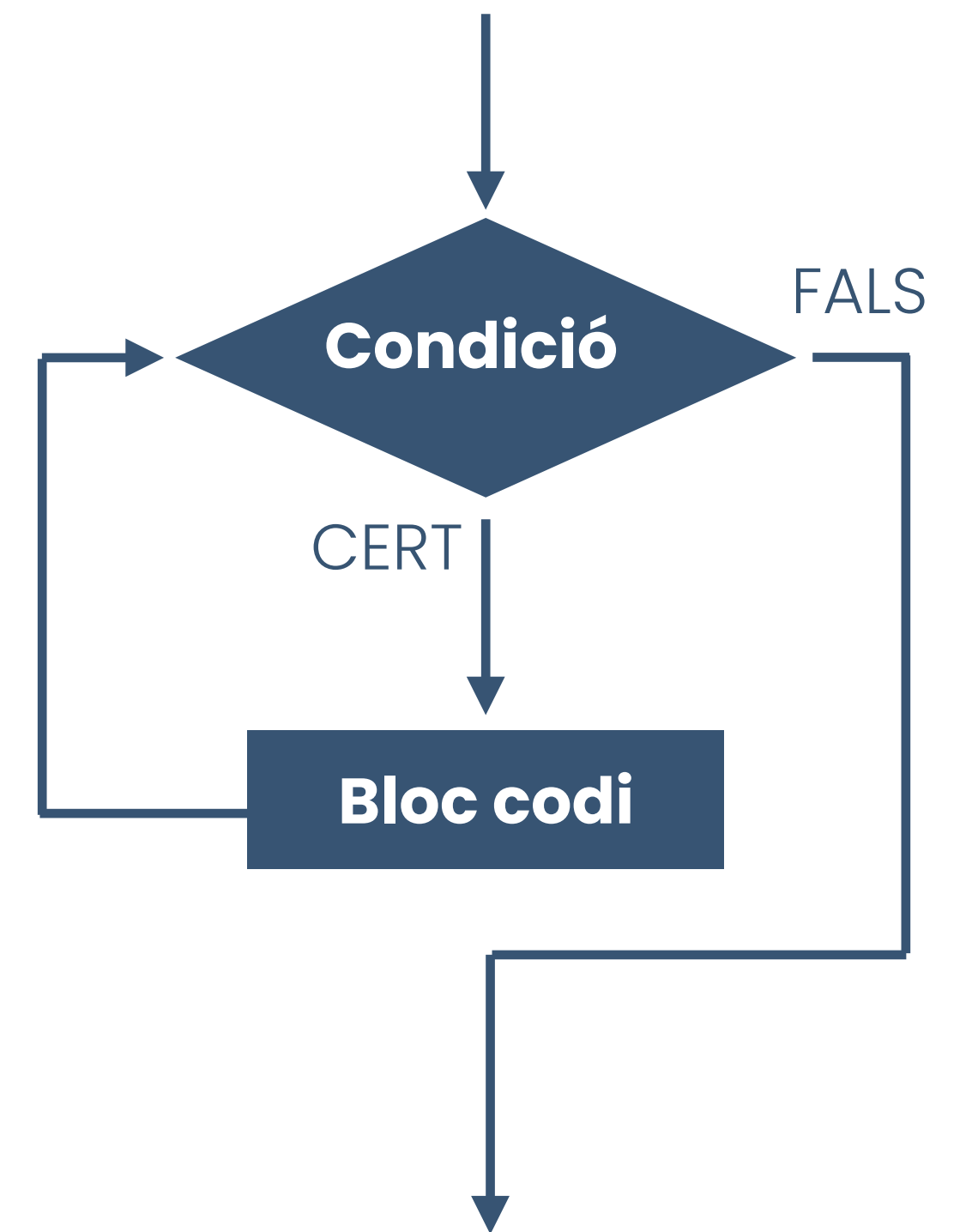
```
algorisme tipus_paraula és
var n_sil: enter; fvar $ Número de síl·labes
inici
    escriure ("Quantes síl·labes té la paraula?");
    llegir (n_sil);
    opció (n_sil)
        1: escriure ("És una monosíl·laba");
        2: escriure ("És una bisíl·laba");
        3: escriure ("És una trisíl·laba");
        4, 5, 6, 7, 8: escriure ("És una polisíl·laba");
        altre cas: ("Segur que en té tantes?");
    fopció
falgorisme
```

ITERACIONES

Bucles

Estructura

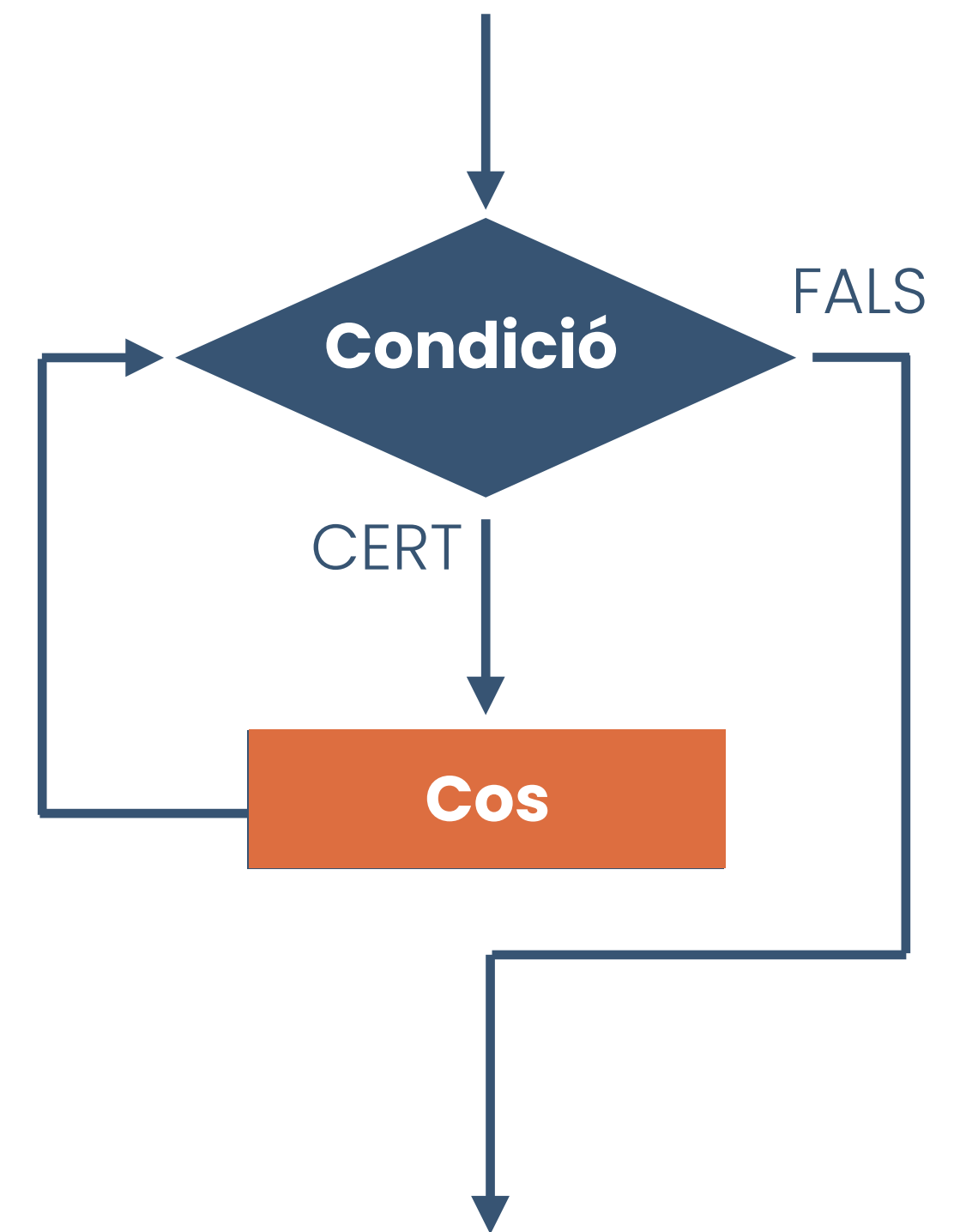
- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades

Bucles

Estructura

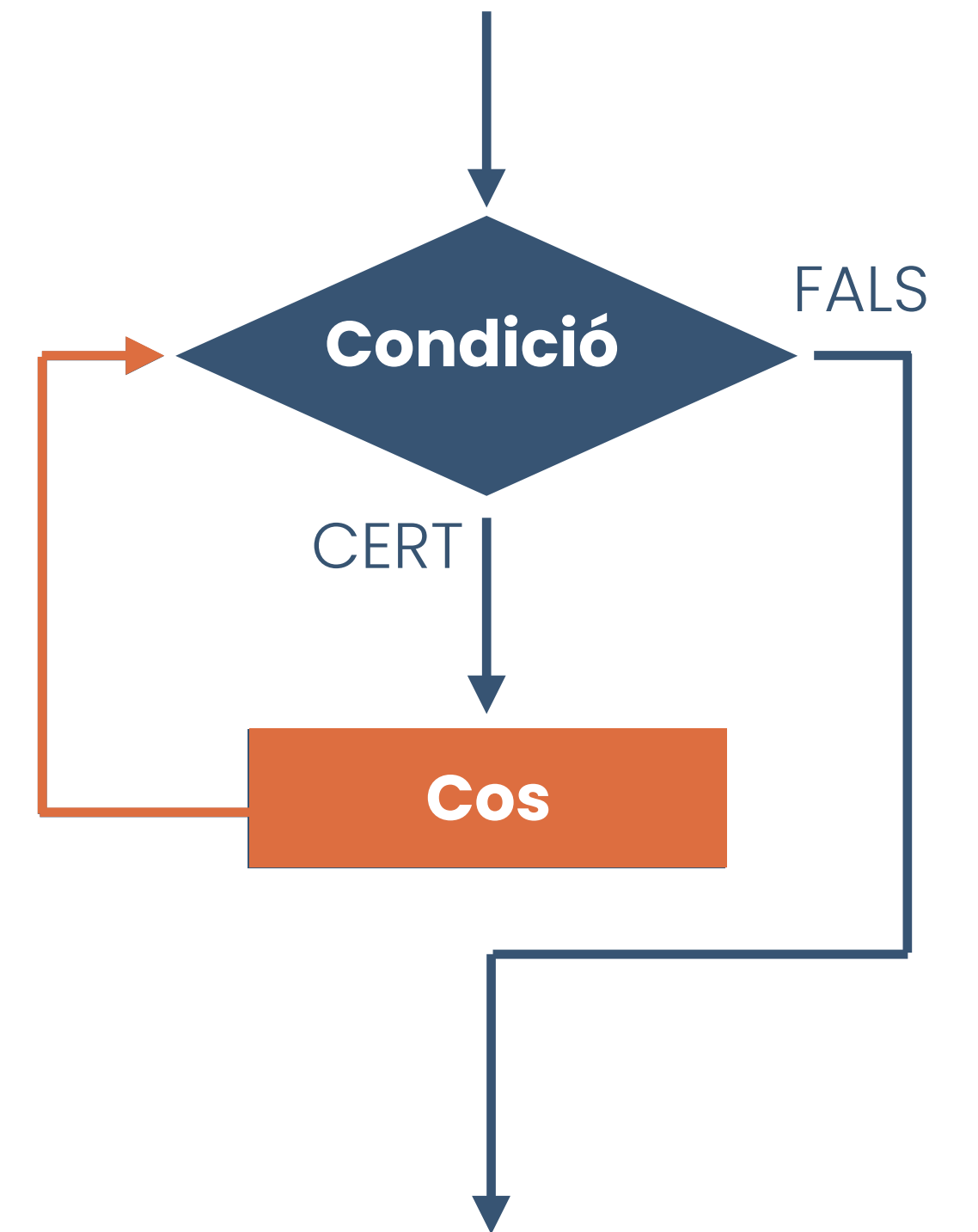
- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades
  - La instrucció o el bloc d'instruccions s'anomena **cos**.

Bucles

Estructura

- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades
  - La instrucció o el bloc d'instruccions s'anomena **cos**.
  - Cada repetició s'anomena iteració

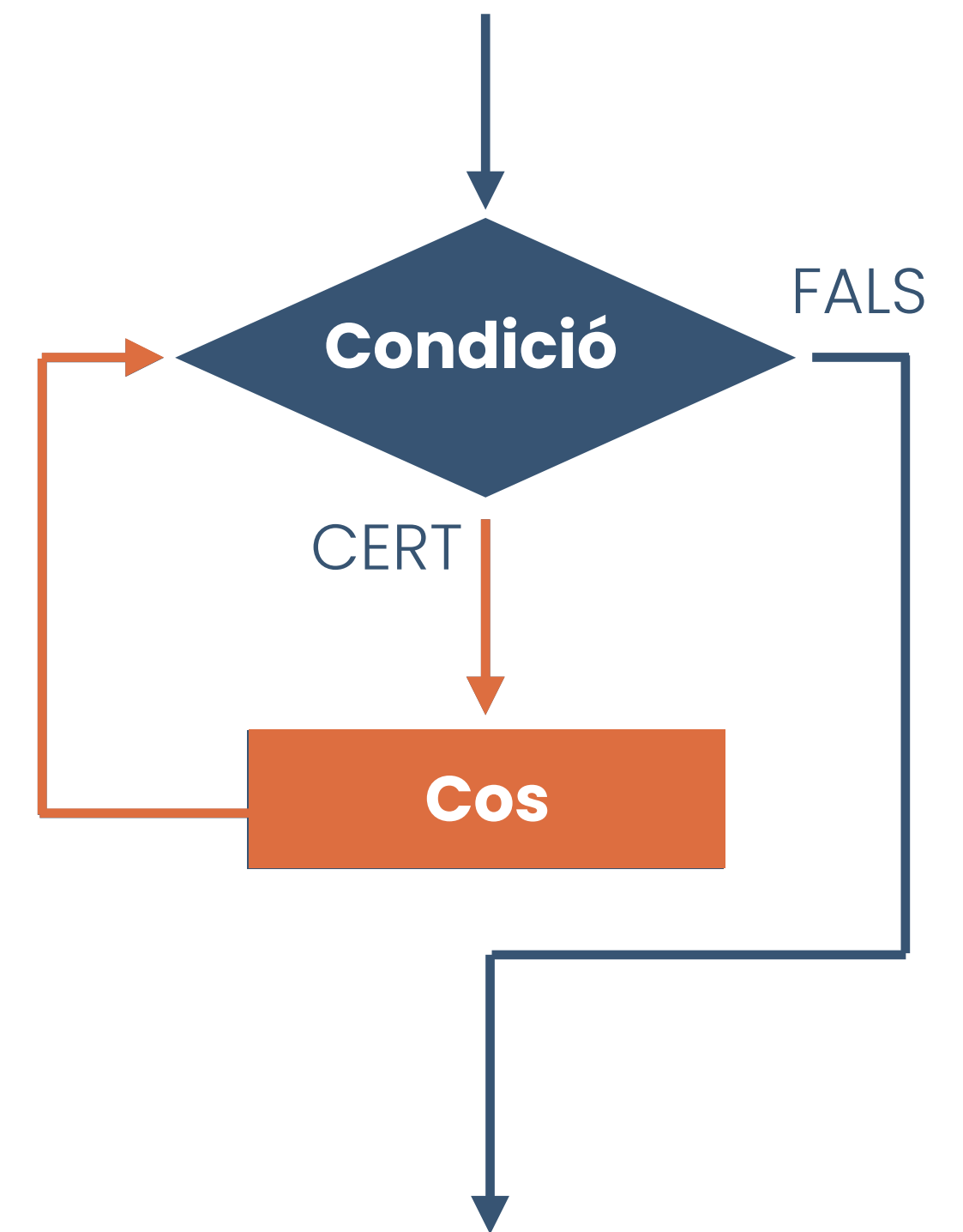

Bucles

Estructura

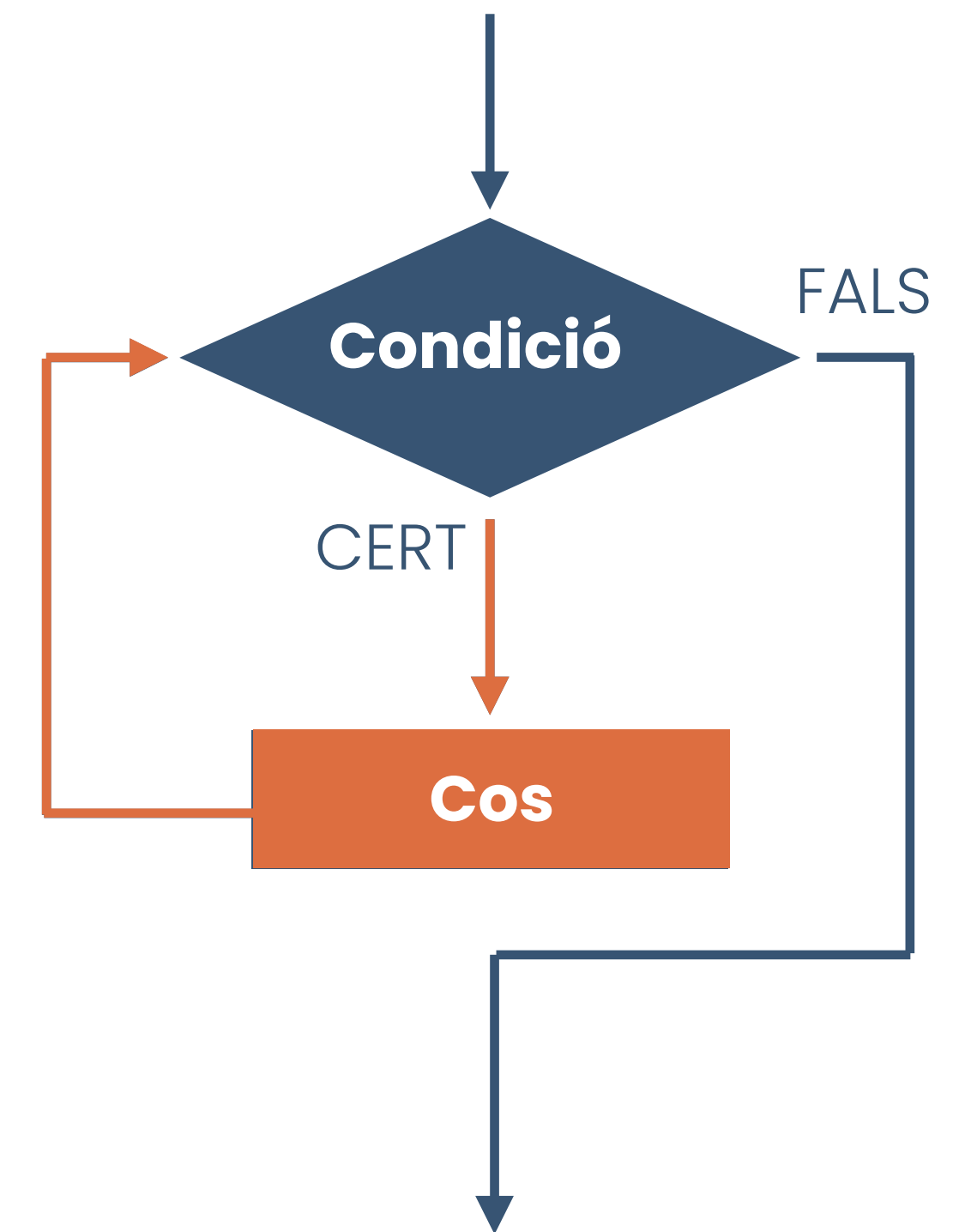
- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades
  - La instrucció o el bloc d'instruccions s'anomena **cos**.
  - Cada repetició s'anomena iteració
  - Els bucles repeteixen les instruccions si es compleix una condició, és a dir, **mentre la condició és certa**.

Bucles

Estructura

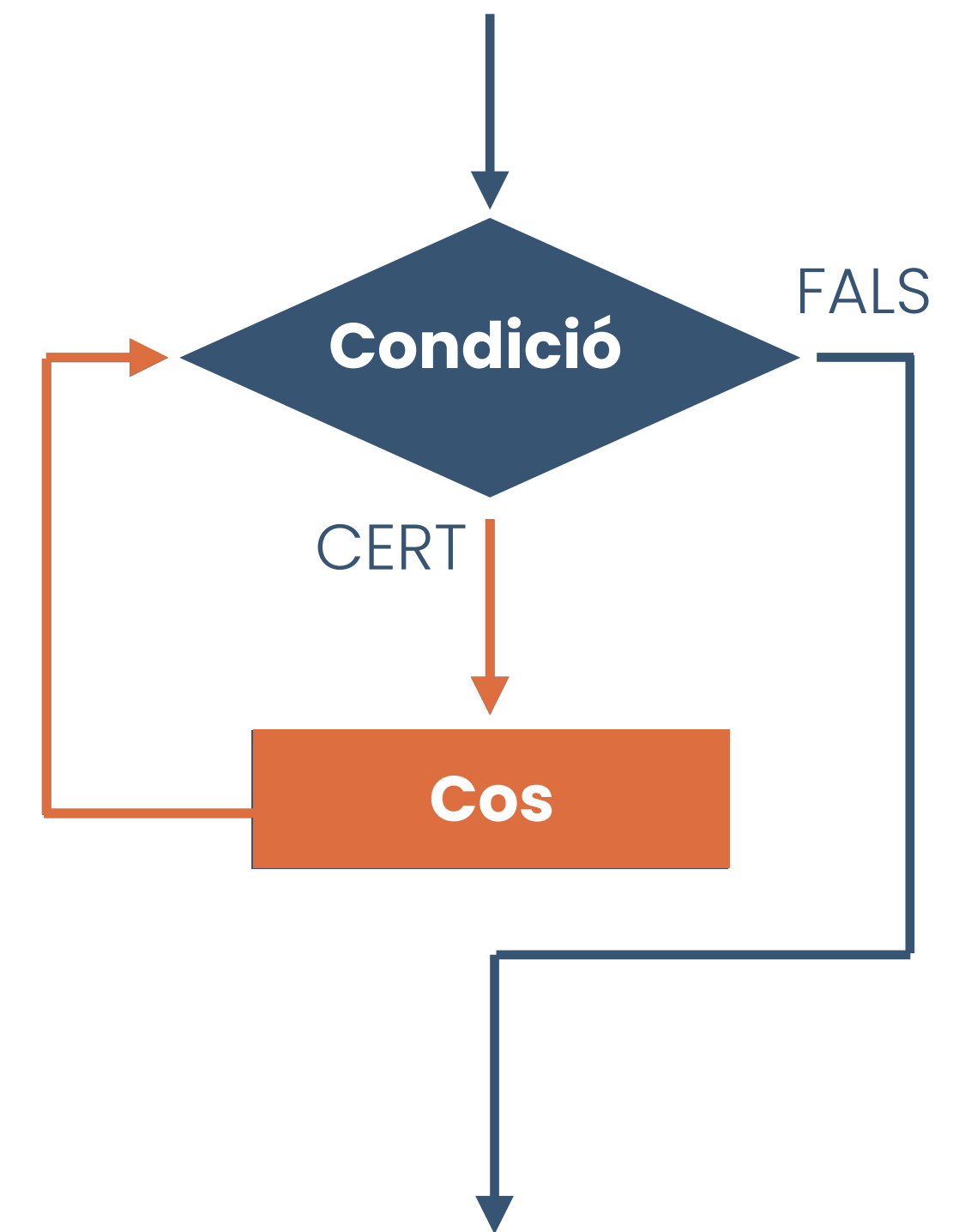
- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades
  - La instrucció o el bloc d'instruccions s'anomena **cos**.
  - Cada repetició s'anomena iteració
  - Els bucles repeteixen les instruccions si es compleix una condició, és a dir, **mentre la condició és certa**.
- La **condició** pot estar formada per una variable booleana, o una comparació de valors i variables, etc.
  - Sovint implica una variable anomenada variable de control (índex, comptador...)

Bucles

Estructura

- El bucle és una estructura de control que repeteix una instrucció o conjunt d'instruccions un cert nombre de vegades
  - La instrucció o el bloc d'instruccions s'anomena **cos**.
  - Cada repetició s'anomena iteració
  - Els bucles repeteixen les instruccions si es compleix una condició, és a dir, **mentre la condició és certa**.
- La **condició** pot estar formada per una variable booleana, o una comparació de valors i variables, etc.
  - Sovint implica una variable anomenada variable de control (índex, comptador...)

- Tipus de bucles:
  - Bucle "mentre" (while)
  - Bucle "per" (for)

Bucles

Bucle "mentre"

- El cos del bucle es repeteix mentre la condició del bucle sigui certa: mentre es compleixi la condició.
- Ja no es repeteix quan la condició del bucle és falsa, llavors sortim del bucle

Bucles

Bucle "mentre"

- El cos del bucle es repeteix mentre la condició del bucle sigui certa: mentre es compleixi la condició.
- Ja no es repeteix quan la condició del bucle és falsa, llavors sortim del bucle

Condicional vs. bucle

si (**no** mal_de_panxa) :

f**si**

mentre (**no** mal_de_panxa) :

f**mentre**

Quantes bosses de patates m'he menjat en cada cas?

Bucles

Bucle "mentre"

- El cos del bucle es repeteix mentre la condició del bucle sigui certa: mentre es compleixi la condició.
- Ja no es repeteix quan la condició del bucle és falsa, llavors sortim del bucle
- Bucle "mentre" en pseudocodi:

```
Inicialització variable control
mentre (condició) fer
    Cos del bucle
    Actualització variable control
fmentre
```

Bucles

Bucle "mentre"

- **Exemple:** Mostra per pantalla tants asteriscs com l'usuari indiqui per teclat

Estructura

```
algorisme mostrar_asteriscs és
inici
    Obtenir nombre d'asteriscs
    mentre (condició) fer
        Mostrar un asterisc per pantalla
    fmentre
falgorisme
```

Solució

```
algorisme mostrar_asteriscs és
    var i, num: enter; fvar
inici
    escriure("Indica quants asteriscs vols:");
    llegir(num);
    i:= 0;   $ Inicialització variable de control
    mentre (i ≤ num) fer
        escriure("*");
        i :=i+1;           $ Actualització variable de control
    fmentre
    $ acabem quan i=num
falgorisme
```

Bucles

Bucle "mentre"

- **Exemple II:** Calcular la suma dels enters parells positius inferiors a un valor enter indicat per teclat

Amb un exemple ho podem veure més clar:

Valor = 15

Nombres 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14

La suma és 56

Bucles

Bucle "mentre"

- **Exemple II:** Calcular la suma dels enters parells positius inferiors a un valor enter indicat per teclat

Amb un exemple ho podem veure més clar:

Valor = 15

Nombres 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14

La suma és 56

- Quines **dades** necessitem?

```
algorisme sumar_parells és  
  var n, i, suma: enter; fvar
```

‘suma’ és una variable que fa les funcions d’acumulador. Sobre aquesta variable s’hi aniran sumant els nombres que siguin parells.

Bucles

Bucle "mentre"

- **Exemple II:** Calcular la suma dels enters parells positius inferiors a un valor enter indicat per teclat

Solució

```
algorisme sumar_parells és
    var n, i, suma: enter; fvar
inici
    escriure ("Introdueix el valor límit");
    llegir(n);
    suma := 0;          $ Inicialitzem a zero
    i := 2;             $ Inicialitzem la variable de control
    mentre (i < n) fer
        suma := suma + i;
        i := i + 2;

    fmentre
    escriure ("El resultat és ", suma);
falgorisme
```


Bucles

Bucle "mentre"

- **Exemple III:** Càlcul d'una potència (b^e)

Hem de calcular-la a partir de multiplicar la base tantes vegades com ens indiqui l'exponent. Això de "tantes vegades com" ens indica que ho hem de fer amb un bucle.

Com ho calcularíem? Vegem un parell de casos

2^3 $b = 2, e = 3$

resultat := 2

resultat := $2 \times 2 = 4$

resultat := $4 \times 2 = 8$

2^0 $b = 2, e = 0$

resultat := 1

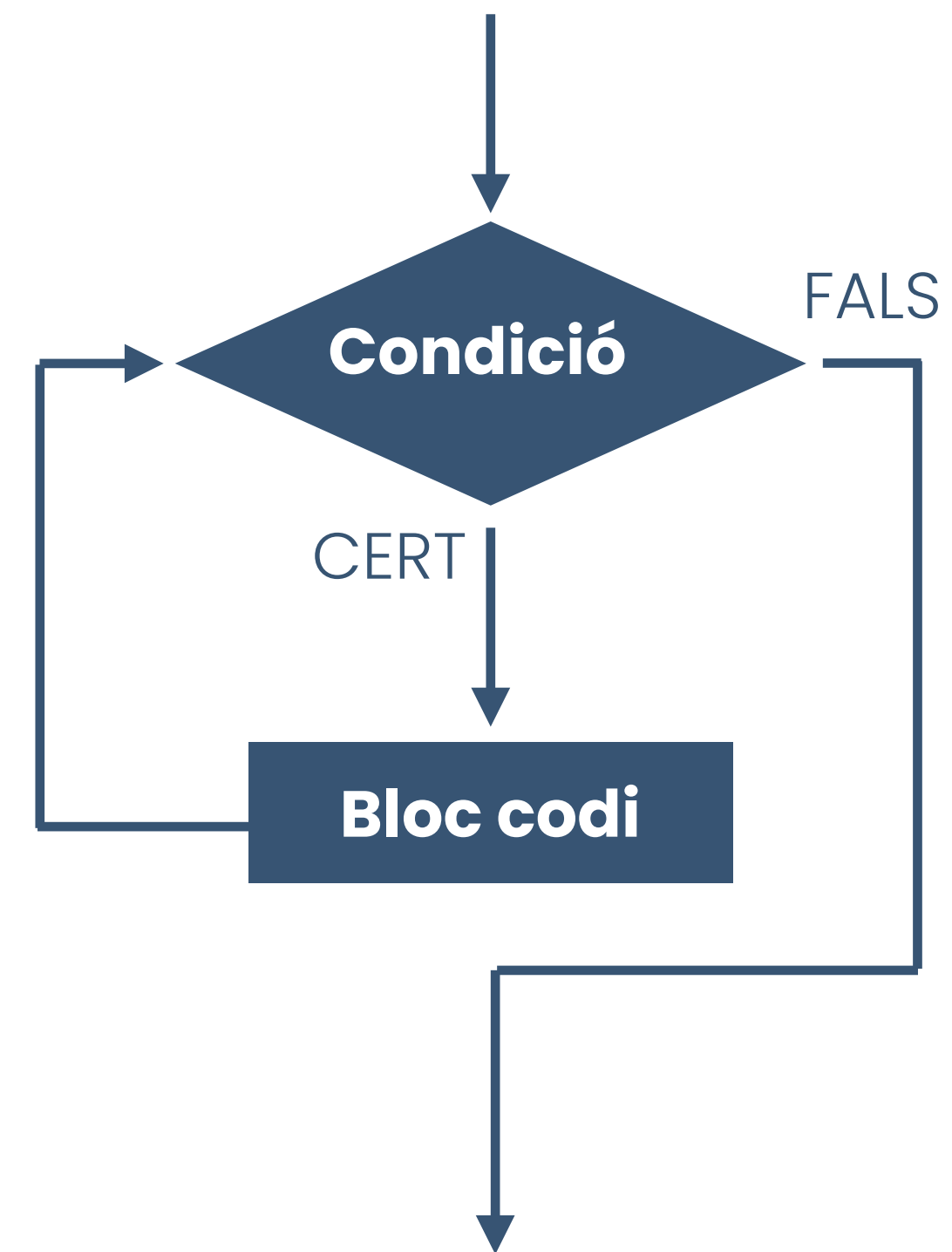
(qualsevol nombre elevat a 0 és 1)

Deures per casa

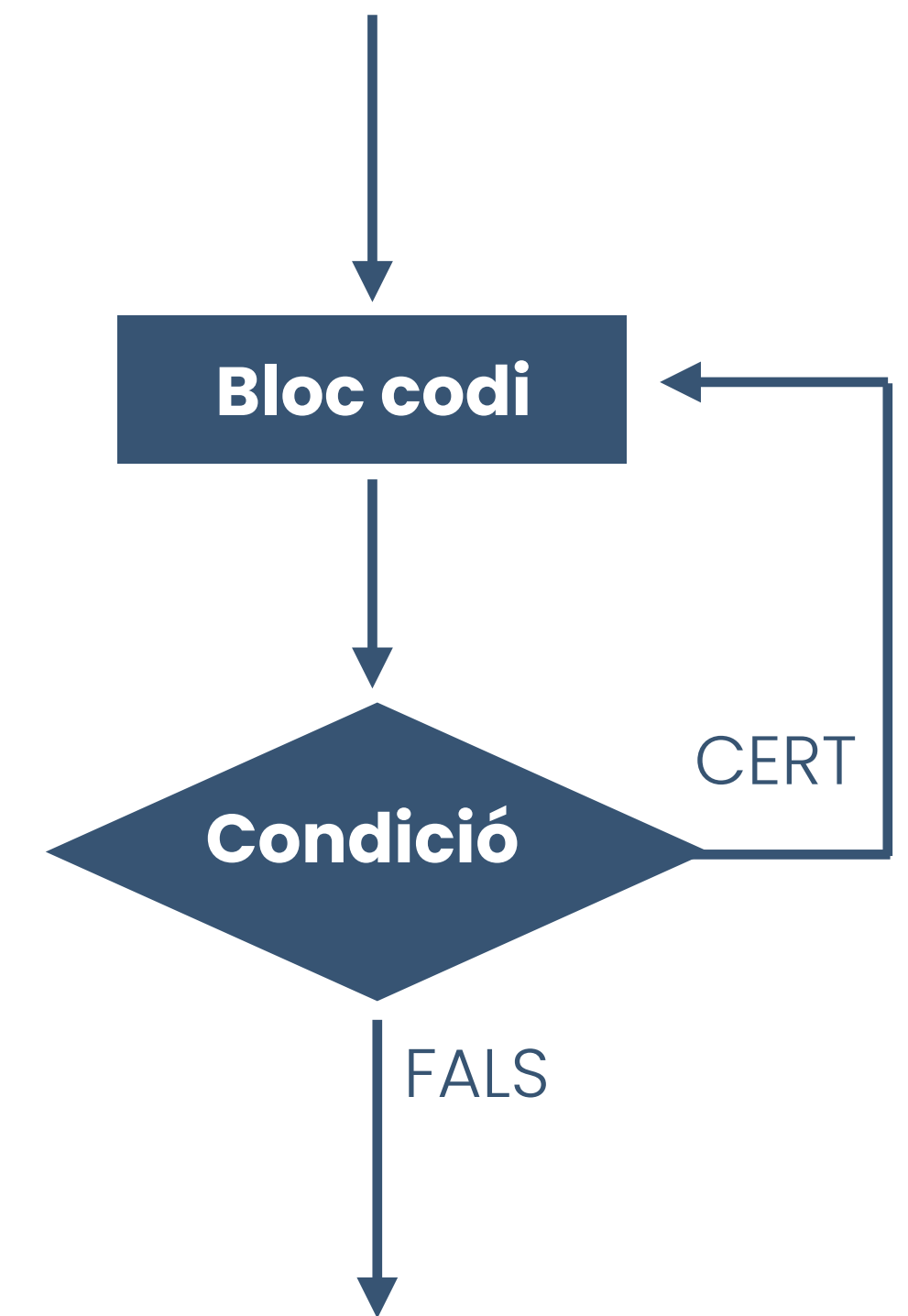
Bucles

Variant de "mentre": "fer mentre"

- Bucle "do while": Es tracta d'una variant del mentre que, **com a mínim, executa el cos del bucle una vegada.**

"mentre" / "while"

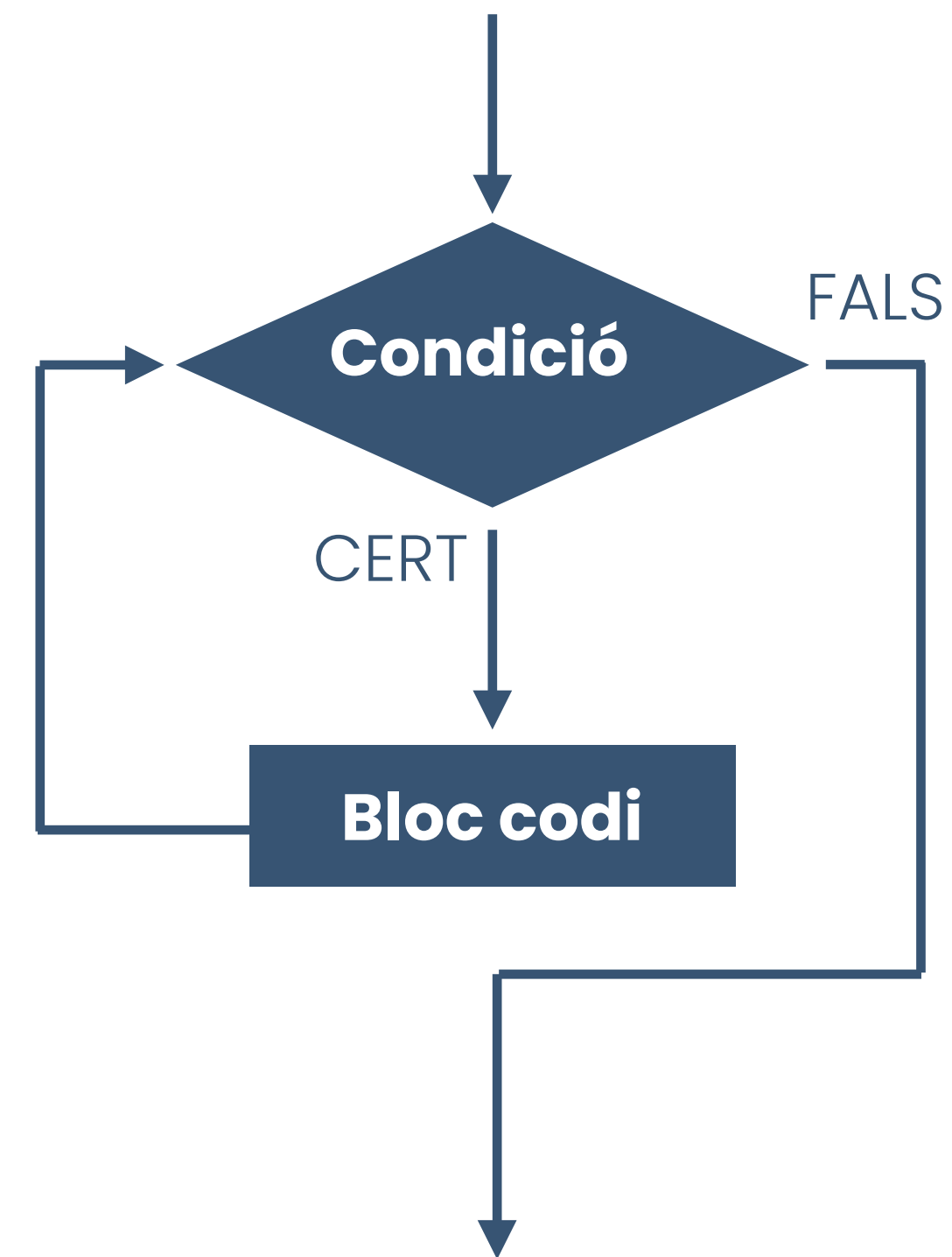
"fer mentre" / "do while"

Bucles

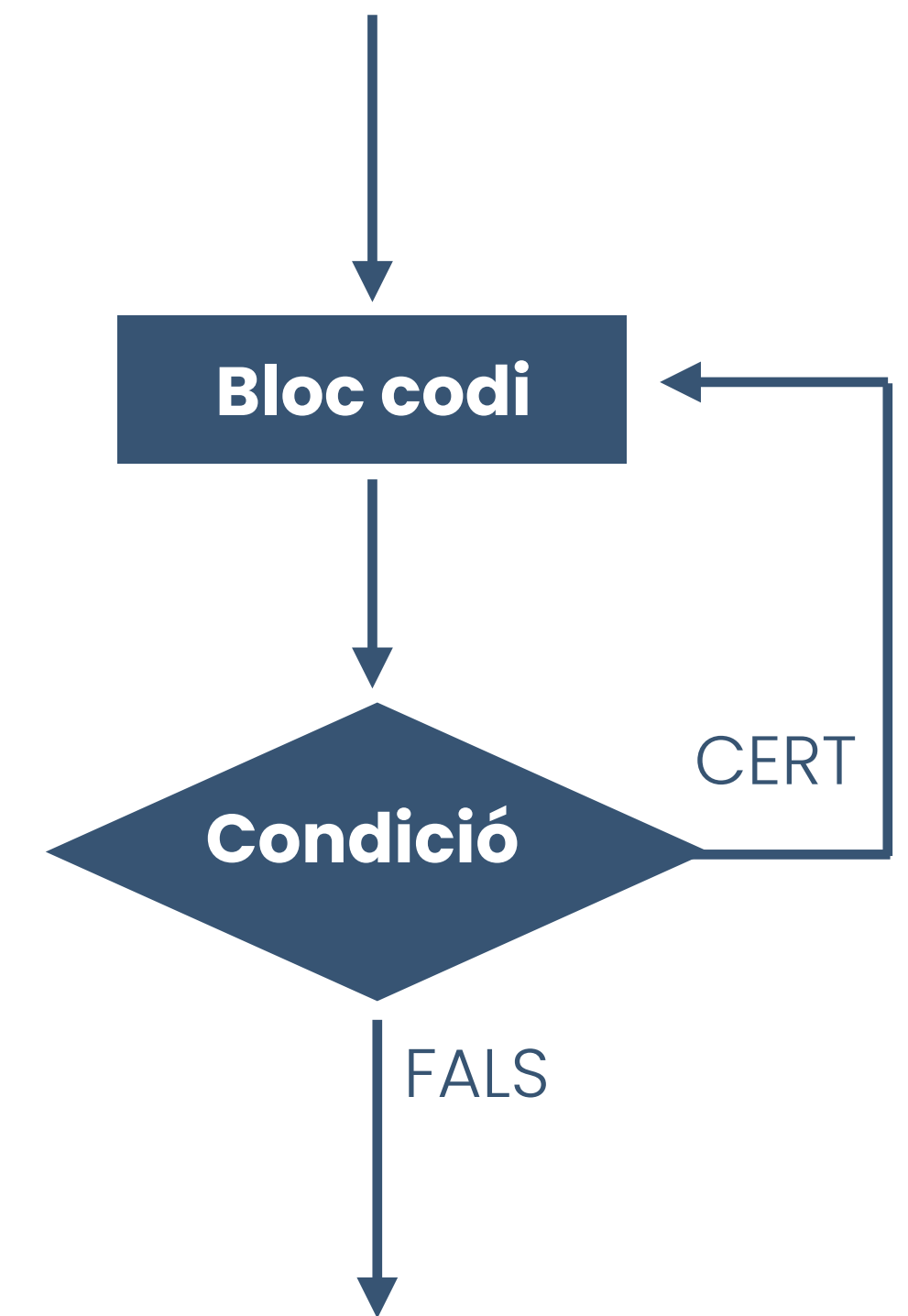
Variant de "mentre": "fer mentre"

- Bucle "do while": Es tracta d'una variant del mentre que, **com a mínim, executa el cos del bucle una vegada.**
- En pseudocodi:

```
fer  
    Cos del bucle  
mentre (condició)
```


"mentre" / "while"

"fer mentre" / "do while"

Bucles

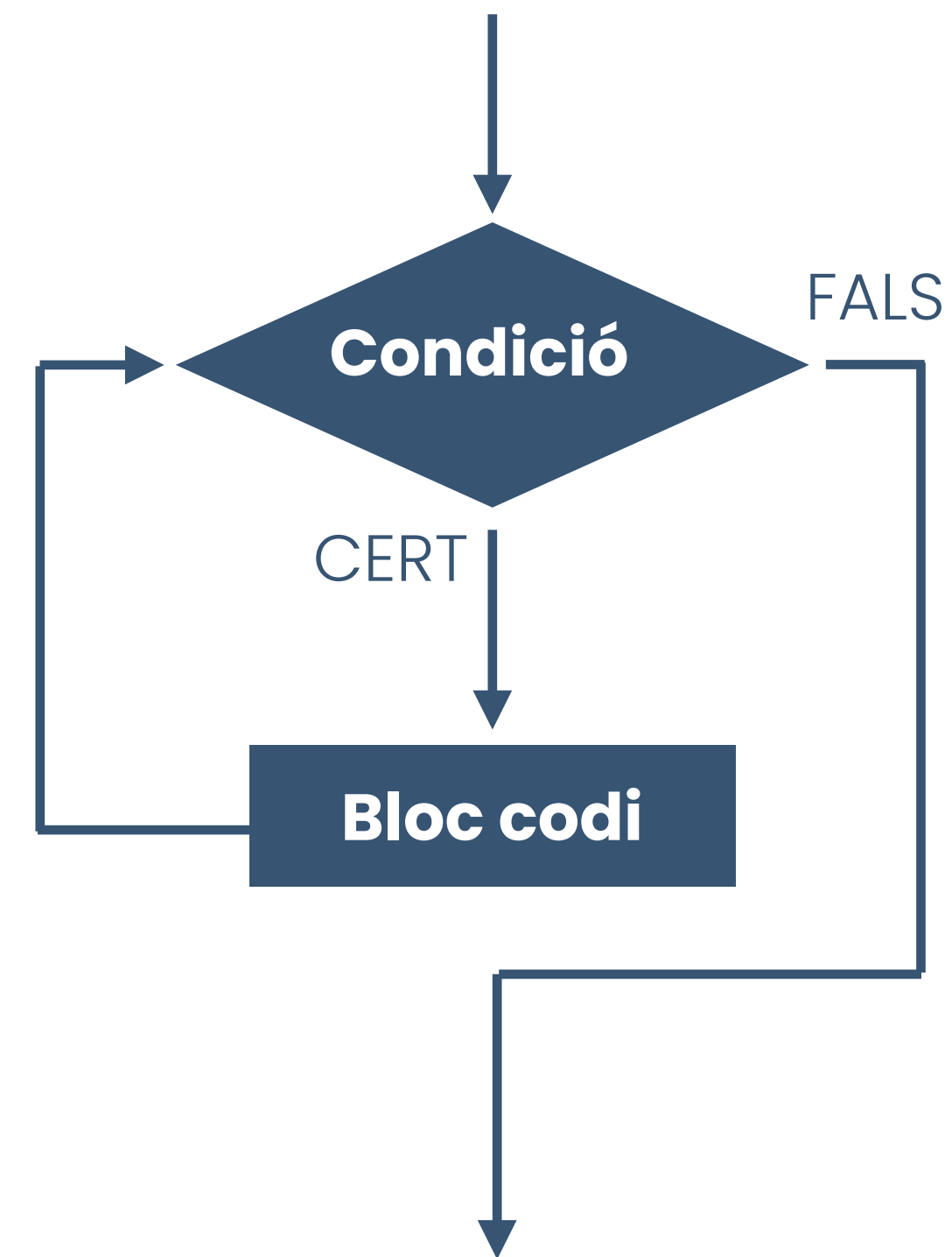
Variant de "mentre": "fer mentre"

- Bucle "do while": Es tracta d'una variant del mentre que, **com a mínim, executa el cos del bucle una vegada.**
- En pseudocodi:

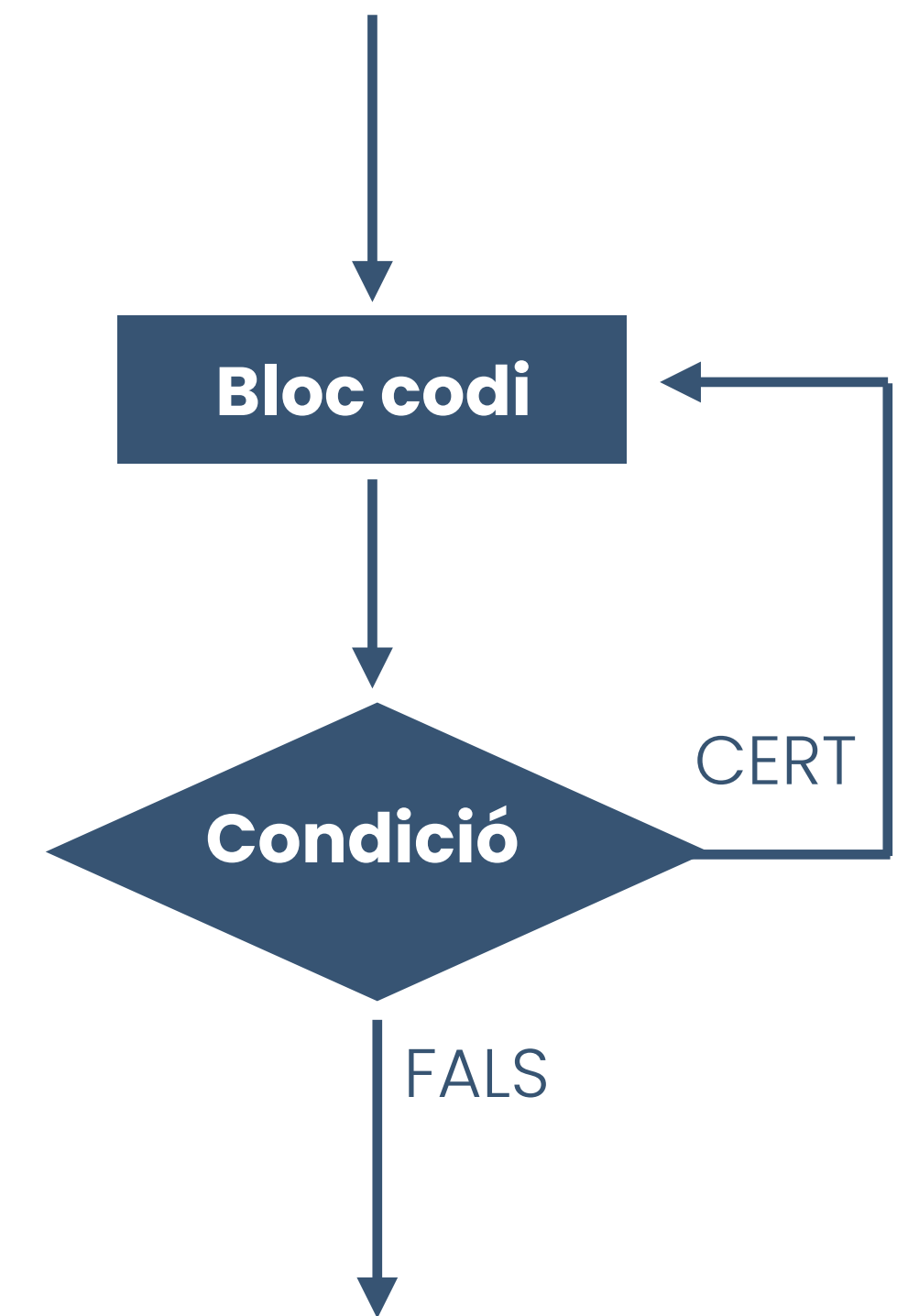
```
fer  
    Cos del bucle  
mentre (condició)
```

- Farem servir aquesta estructura en casos excepcionals
  - Cas paradigmàtic: el menú d'opcions.

```
Simple Menu Driven Program  
-----  
1. Sum  
2. Subtract  
3. Multiply  
4. Divide  
5. Exit  
-----  
Select option (1-5) : 3  
Enter Two Number : 3 5  
Multiplication  
3 * 5 = 15
```


"mentre" / "while"

"fer mentre" / "do while"

Bucles

Bucle "per" (for)

- Es tracta d'una altra manera de descriure bucles.
- El seu ús es restringeix a **quan coneixem el nombre d'iteracions** que cal fer i la variable de control s'incrementa fins arribar a un límit

```
per (i:= 0; i<n_iteracions; i:= i+1) fer  
    Cos del bucle  
fper
```

Usant un bucle per no oblidarem actualitzar la variable de control ni d'inicialitzar-la!

Bucles

Bucle "per" (for)

- **Exemple:** Mostra per pantalla tants asteriscs com l'usuari indiqui per teclat

```
algorisme mostrar_asteriscs és  
    var i, num: enter; fvar  
inici  
    escriure("Indica quants asteriscs vols:");  
    llegir(num);  
    per (i:=0; i<num; i:=i+1) fer  
        escriure("*");  
    fper  
falgorisme
```

Conditionals: RESUM

Condicional simple

```
si (condició) llavors  
    instruccions1;  
fsi
```

Condicional doble

```
si (condició) llavors  
    instruccions1;  
sino  
    instruccions2;  
fsi
```

Condicional múltiple (I)

```
si (condició) llavors  
    instruccions1;  
sino si (condició2) llavors  
    instruccions2;  
sino  
    instruccions_n;  
fsi
```

Condicional múltiple (II)

```
opció (expressió)  
    valor1: instruccions1;  
    valor2: instruccions2;  
    ...  
    valorN: instruccionsn;  
en altre cas:  
    instruccions2;  
fopcio
```

Iteracions: RESUM

Si **desconeixem** el nombre d'iteracions finals

De 0 a N iteracions

```
mentre (condició_NO_fi) fer  
    instruccions;  
fmentre
```

De 1 a N iteracions

```
fer  
    instruccions;  
mentre (condició_NO_fi)
```

Si **coneixem** el nombre d'iteracions finals

```
per (index:=valor_inicial; condició_no_fi; increment_index)  
    instruccions;  
fper
```